

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatuntekstiä.

Uskon kestävyys ahdingoissa

Matt. 24:1-14

6. sunnuntai loppiaisesta 13.2.

Tämän pyhän evankeliumi on kirkon evankeliumikirjassa kirkkovuoden kolmanneksi viimeiseltä sunnuntailta. On yllättävää ottaa se esille nyt, kun olemme juuri päättämässä loppiaisaikaa ja valmistaudumme paastonaikaan. Varsinkin sen kahtena viimeisenä viikkona keskitytään Jeesuksen kärsimykseen. Kiinnitämme siten huomiota niihin Raamatun ydinasioihin, jotka koskettavat Jeesuksen tehtävää maan päällä. Uskontunnustuksessa lausumme sen lyhyesti: ”Hän kärsi.”

Jumala tuli ihmiseksi rakkautensa tähden. Jeesus kärsi kaikkien syntien tähden, jotta me vapautuisimme rangaistuksesta, joka oikeudenmukaisesti olisi kuulunut meille. Jumalanpalveluksen synnintunnustuksessa sanomme: ”Syntieni tähden olen ansainnut ikuisen kadotuksen, jos Jumala tuomitsee minut pyhyytensä ja vanhurskautensa mukaan.” Meille on kuitenkin tarjona syntien anteeksianto ja lupaus, että jokainen, joka uskoo Vapahtajaan, pelastuu.

Päivän evankeliumi liittyy niihin Raamatun ydinasioihin, jotka koskettavat lopunaikoja, eräässä mielessä ei siis nyt eletttävään kirkkovuoden ajankohtaan. On eri asia katella Jeesusta nöyränä ja hiljaisena Herran

kärsivänä palvelijana kuin kunnian Kuningaana. Sellaisena hänet nähdään, kun hän tulee toisen kerran maan päälle. Silloin jokainen asetetaan Jumalan kasvojen eteen. Viimeisessä tuomiossa Jumalan vanhurskaus toteutuu lopullisesti. Apostoli Paavali toteaa, ettei ole mitään kadotustuomiota niille, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa.

Kirkon evankeliumikirja antaa selkeät perusteet sille, että vaikka päivän evankeliumi kuvaakin lopunaikoja, se on ajankohmainen. Paastonajalla on useita tavoitteita. Yksi on, että ”ihminen katuu syntejään ja kiintymistään tähän maailmaan”. Päivän evankeliumissa on pieni esimerkki tällaisesta kiintymisestä.

Voimme vain kuvitella, miten Herodesen rakennuttama Jerusalemin temppeli hämmästytti ja teki vaikutuksen kaikkiin. Siksi Jeesuksen opetuslapset pyysivät häntä pysähtymään hetkeksi ja katselemaan sen komeutta. Jeesusta eivät lumonneet ihmiskäsin rakennetut valtavat teokset. Sen sijaan hän muistutti, että tämä niin kuin kaikki muukin lopulta revitään alas. Joku onkin todennut, että mitä lähemmäksi loppua mennään, sitä enemmän on purettavaa, sillä meidän maailmaamme on rakennettu paljon ja komeasti.

Helposti kuvitellaan, että hyvä elämä rakentuu vain ihmisjärjen, tekniikan ja yhteiskunnan toimivan koneiston varaan. Hyvinä aikoina ja upeita aikaansaannoksiaan ihaillessaan ihminen helposti unohtaa tämän elämän jälkeen tulevan ikuisuuden, jossa me

myös olemme persoonallisesti. Siellä meitä eivät auta ne rakenteet, jotka aikanaan puretaan pois.

Jerusalemmin temppeleikin ihailtiin massiivisessa järkkymättömydessään kuin osana ikuisuutta. Sen kuitenkin tuhosi sota. Noin 40 vuotta Jeesuksen jälkeen Jerusalem hävitettiin. Jeesus kuvaa lopunaikoja sotien, kasvavan väkivallan, nälän ja vainojen ajaksi.

Jeesus antoi uskovilleen tehtävän. Evankeliumi on saarnattava kaikille, jotta kuka tahansa voisi pelastua. Uskon kautta Jeesukseen saadaan ikuinen elämä. Monet torjuvat hänet, ja myös kristittyjä tullaan entistä enemmän halveksimaan, jopa vihaamaan ja vainoamaan. Harhaoppien levittäjät saavat sekaannusta aikaan, monien rakkaus kylmenee, monet luopuvat uskosta. Siksi on tärkeää rohkaista uskovia pitämään kiinni siitä aarteesta, jonka he ovat saaneet sydämeensä.

Monet ovat todenneet, että ilmapiiri Suomessa on muuttunut nopeasti. Raamatua ja kristinuskoa on alettu repiä julkisesti yhä enemmän. Jeesuksen sanat tuntuvat entistä ajankohtaisemmilta.

Jeesukseen uskovilla on kuitenkin edessään on hyvä tulevaisuus. Hän kehottaakin heitä nostamaan päänsä. Se hetki on lähellä, jolloin usko muuttuu näkemiseksi.

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Ansaitsematon armo

Matt. 19:27-30

**3.sunnuntai ennen paastonaikaa
(septuagesima) 20.2.**

Mieleeni on jäänyt lähtemättömästi suomalaisen lähetystyöntekijän kuvaus miehestä, joka tultuaan uskoon menetti omaiset ja ystävät. Yksin jäämisen lisäksi hän menetti työpaikkansa, vapautensa ja terveytensä pahoinpitelyiden ja kurjien elinolosuhteitten vuoksi. Jos tämä uskonsa tähden vainottu olisi ollut vastaajana Pietarin kysymykseen, jonka tämä esitti Jeesukselle, voi vain kuvitella, mitä hän olisi vas-

tannut: ”Olen menettänyt kaiken, mitä tämä elämä voi antaa.” Vieläkö hän elää, sitä en voi tietää, mutta jos hän on kuollut, tärkeimmäksi kysymykseksi tulee: Jaksoiko hän uskoa loppuun saakka? On vain toivottava, että Jeesuksen sanat toteutuivat hänen kohdallaan: ”Se, joka kestää loppuun asti, pelastuu.”

Päivän evankeliumin edellä Matteus kertoo rikkaan miehen ja Jeesuksen kohtaamisesta. Mies oli varakas ja eli hyvissä olosuhteissa ja mallikelpoisesti. Hänen kansalaismoraalissaan ei ollut mitään moitittavaa. Häneltä puuttui kuitenkin vielä jotakin tärkeää Jumalan edessä. Mitä, sen hän halusi tietää. Siksi hän kysyi Jeesukselta, mitä hyvää hänen pitäisi tehdä ollakseen varma pääsystänsä ikuiseen elämään. Jeesus viittasi tuttuihin Jumalan käskyihin, jotta kysyjä huomaisi, että meiltä ihmisiltä jää aina jotakin täyttämättä niistä. Olemme syntiemme tähden loppuun saakka velallisia. Siksi tekojen, suoritusten ja ansioitten keräämisen tie pelastukseen on tukossa meiltä.

Jeesus on tie pelastukseen. Hän kärsi meidän syntiemme tähden. Siksi Jumalan puolelta kaikki oli selvää. Hän sovitti koko maailman synnit täydellisesti. Tämän sunnuntain aihe viittaa juuri tähän ansaitsemattomaan armoon. Sen, joka haluaa pelastua mutta huomaa itseltään puuttuvan kaikki omat ansiot Jumalan edessä, ei tarvitse jäädä toivottomuuteen. Joka uskoo Jeesukseen, pelastuu. Rikkaan miehen toivottomuus jatkui, sillä hänen esteekseen tuli maallinen omaisuus. Hänet pantiin valitsemaan opetuslapseuden ja rikkauten väliltä. Hän ei ollut valmis luopumaan maallisesta omaisuudestaan. Se esti häntä antautumasta Jumalan edessä.

Tämä oli taustana Pietarin kysymykselle. Opetuslapset olivat luopuneet paljosta seurattessaan Jeesusta ja ehkä usein pohtineet keskenään, minkä palkan he siitä saivat. Onko niin, että mitä enemmän luopuu, sitä suurempi on palkka? Kenenkään ei pidä verrata omaa kutsumistaan toisten kutsumiseen. Jumala määrää sen ajan ja hetken, jolloin hän itse kutakin kutsuu, ja tavan, jolla hän sen tekee. Yhteistä on, että Pyhä Henki kutsuu evankeliumin välityksellä ihmisiä.

Päämääräkin on yhteinen. Muuten kaikki tapahtuu yksilöllisesti.

Jeesus antoi opetuslapsilleen varauksellisen lupauksen. Sinä päivänä, kun Jumala tekee kaiken uudeksi, opetuslapset saavat oman paikkansa kirkkauden valtakunnassa. Jeesuksen sanat ennakoivat, että yhtä opetuslasta lukuun ottamatta muiden usko säilyi loppuun saakka. Jumala on jo ennen aikojen alkua nähnyt, ketkä kutsuttavista uskovat ja kestävät uskossa, ketkä eivät. Hän tietää, ketkä langettuaan palaavat, ketkä paatuvat ja kuinka moni kutsutuista kuuluu kumpaankin joukkoon. Hän ei halua yhdenkään joutuvan kadotukseen vaan kaikkien pelastuvan. Hänen valtakunnassaan on paikka jokaiselle, joka uskoo. Pelastuvat saavat nähdä, millainen järjestys siellä vallitsee. Sitä ei ole kerrottu meille, eikä sitä pidä verrata maan päällä vallitsevaan järjestykseen. Tärkeintä on tarttua kiinni Jumalan kutsuun. Mahdoton tulee mahdolliseksi. Mitä itse emme voi ansaita, sen Jeesus lahjoittaa: ikuisen elämän.

Kristityn maallinen elämä voi olla vaikeaa. Emme tiedä paljon esimerkiksi apostolien elämästä. Todennäköistä on, että muutamat kokivat marttyyrikuoleman, ensimmäisenä Jaakob. Nykyään jotkut kristityt kokevat saman. Monia syrjitään ja halveksitaan. Jeesus puhui maailmasta, joka ahdistelee hänen omiaan. Kunpa kristityt eivät keskenään lisäisi toistensa taakkoja!

Antti Herkkola

Satoa ikuisen elämään

Joh. 4:31-38

2. sunnuntai ennen paastonaikaa (sexagesima) 27.2.

Jumalan sanan kylvön sunnuntain evankeliumi on enemmän puhetta saarnaajille kuin seurakunnalle. Vain pieni osa seurakunnasta tuntee Raamattunsa paremmin kuin pappinsa. Kuinka sanoa sellaista, mitä kannattaa kuunnella? Tarvitaan työtä lukuhuoneissa, rukousta kammioissa ja innostusta saar-

natuoleissa, hengellisen taistelun paikoissa. Voitelu ei ole tehtävissä vaan saatavissa. Latteuksiin ja laimeuksiin ei ole varaa, sillä taistelussa voitetaan tai hävitään.

Ruokaostoksilla

Opetuslasten paluu ruokaostoksilta keskeytti kaivokeskustelun. Johannes muistaa heidän hämmästelleen, että Jeesus tuhlassa aikaa puhumalla naisen ja vieläpä samarialaisen kanssa. Keskustelu oli saanut naisessa aikaan tapahtumaketjun. Hän oli ensin kohdannut janoisen miehen, juutalaisen, josta ei erityisemmin pitänyt, uupunee rabin, joka ryhtyi tenttaamaan, sitten profeetan, joka tuntui tietävän kaiken, ja lopulta Messiaan, jota saattoi ylistää ja josta voi kertoa. Vedestä tuli lähde. Siihen jäivät hämmastelevät opetuslapset ja vesiruukku kuin kuvaamaan sitä vanhaa, mikä nyt sai väistyä uuden tieltä. Aikuinen nainen on nyt muuttunut nainen, joka liittyy Jeesuksesta todistavien ketjuun.

Kysymykset uupumuksesta, ihmissuhteiden vaikeuksista, oikeasta uskosta ja rukouksesta ja lopulta elämisen välttämättömyyksistä ruokakasseineen johtavat välikeskusteluun, joka syvenee Jeesuksen opetuksiksi siitä, mitä tarkoittaa, ettei ”ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta”. Elämän tarkoitus ei löydy hyvistä ihmissuhteista eikä koostamisesta, ei omistamisesta eikä kuluttamisesta vaan suuremman palvelukseen antautumisesta ja ikuisesta elämästä.

Kylvä ja koko!

Kylväjä lähti kylvämään eikä ole vielä paltanut. Kun runsaasti kylvetään, menee siementä hukkaan, mutta osa putoaa hyvään maahan. Tämä osa antaa kylväjälle voimaa jatkaa. On mieletöntä vain kylvää odottamatta ja kokoamatta satoa. Evankeliumin julistuksen rinnalla käy aina kysymys Sanassa luoksemme tulevan Jeesuksen kirkastamisesta pelastajaksi ja vastaanottamisesta henkilökohtaiseksi Vapahtajaksi. Siksi saarnaaja rukoilee kiihkeästi: ”Hyvä Jumala, anna minulle sieluja!”

Kenties keskustelu tapahtui tammikuussa, josta oli neljä kuukautta elonleikkuuseen ja johon aikaan synagogatekstit Toisen Mooseksen kirjan alkuluvuista puhuivat Mooseksesta kaivolla ja vuoresta, jolla Jumalaa palvellaan (2. Moos. 2:15). Ehkä ”neljä kuuta kylvöstä korjuuseen” on sananparsi kuvaamassa lyhyttä mutta tärkeää aikaa. Kun kysymys on ihmisistä ja heidän ikuisesta osastaan, ei voi odottaa. Aika on nyt!

Jeesus heitti siemenen yhdelle kyyhkysel-le ja sai koko kyyhkysparven. Me haluaisimme viskoa siemenet koko kaupungille emmekä saa edes sitä yhtä. Mitä ihmettä me oikein ihmisille tarjoamme ja mihin tähtäämme? Onko Sanan kirkosta tullut sanojen, ihmissanojen kirkko? Koko teologian lähtökohta on siinä, että Jumala puhuu. Moderni teologia on johtanut kirkkomme jatkuvaan kriisiin väittämällä, että Jumala ei puhu vaan on hiljaa eikä Raamatussa siksi ole mitään, mikä tulisi Jumalalta. Ellei saarnaaja voi julistaa: ”Näin sanoo Herra”, hänen kannattaa pysyä vaii. Jumala ei vain puhu jopa inhimillisin ja ymmärrettävin sanoin vaan myös toimii ihmisten elämässä ja historiasa. Ellei Sana ruoki saarnaajaa ja yhtä, ei se ruoki joukkojakaan.

Täysi taivas

Mahdollisuus yhden ihmisen hengelliseen auttamiseen ravitsi janoisen ja nälkäisen Jeesuksen siinä määrin, että opetuslapset arvelivat jonkun tuoneen Jeesukselle syötävää. Lähettäjän, Jumalan, tahdon tekeminen ravitsee enemmän kuin ruoka ja juoma. Tässäkö on syy siihen tyhjyyteen, jonka ihmiset kokevat kaiken yltäkyläisyyden keskellä, ja pahaan oloon, jonka syytä he eivät tiedä ja jonka he siksi purkavat vihapuheena muihin? Kirkon ja saarnaajienhan piti heille julistaa Jumalan tahto, jonka tiedämme Raamatusta. Se, joka ei tiedä rikko-neensa Jumalan tahtoa, ei tunne olevansa myöskään syntinen. Siksi evankeliumin tarjous ja armon vakuutus eivät kelpaa, ja sanoma Sijaisesta, hänestä, joka ainoana täytti Jumalan tahdon, tuntuu kummalliselta. Jumala tahtoo, että kaikki pelastuvat. Onko se myös saarnaajan tahto?

Ei kai näkymme ja toivomme vain ole liian pieni ja ahdas? Mitä enemmän kirkko ja kristityt keskittyvät tämänpuoleisiin, ajallisiin, maallisiin, sitä turhemmaksi ja tarkoituksettomammaksi kaikki tulee, ja sitä huonommin ihmisillä ja yhteiskunnalla menee. Satoa korjataan joka päivä, mutta kuka korjaa ja mihin? Sato on tarkoitettu ikuiseseen elämään. Muu on liian vähän ja surullista. Taivasnäky motivoi saarnaajan ja kutsuu kuolevaisen.

Jumalan elovainioilla toinen on kylväjä, toinen sadonkorjaaja. Johannes Kastaja kävi Jeesuksen edellä, Sykarin naisen todistus kävi Samarian ja Filippoksen suuren herätyksen edellä (Ap.t. 8:5–8). Emme kannaperintönä vain edeltävien sukupolvien syn-tejä vaan myös heidän Sanan ja rukouksen kylvöään. ”Katsokaa tuonne!” Jeesus sanoo kaupungin ihmisten rientäessä kaivolle päin, ”vainio on jo vaalennut”. Sieltä he tulevat. Antakaa te heille syötävää!

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Alas ja ylös!

Joh. 12:25-33

**Laskiaissunnuntai (esto mihi)
6.3.**

Liukasta laskiaista! Kavutaan lasten ke-ra mäkeä ylös ja liu'utaan alas. Se on keskivertosuomalaisen miellelyhtymä laskiaissunnuntaista. Laskiaispulla ja -rokka siihen päälle!

Näistä liikunnallisista kuvista pääsee ilman isoa väkivaltaa Raamatun laskiaisen teksteihin. Niissä nimittäin hyvin vahvasti laskeudutaan tai nouseaan, jopa korkeuksiin. Alaspäin menoa enemmän oikeastaan kiivetään ja kohotaan. Laskiaista voisi Raamatun äärellä kutsua jopa ”nousiaiseksi”.

Päivän 1. vuosikerran evankeliumissa (Luuk. 18:31) Jeesus kertoo oppilailleen Jordanin laaksossa: ”Me menemme nyt Jerusalemiin. Siellä käy toteen kaikki se, mitä profeetat ovat Ihmisen Pojasta kirjoitta-

neet.” Tuosta paikasta alkoi noin kilometrin nousu Jerusalemiin. Pitkänäperjantaina Jeesus sitten kohotettiin ristille Golgatan kummulla – ja pääsiäisaamuna hän nousi kuolleista. Lopulta helatorstaina hän astui ylös taivaaseen.

Laskiaisen Vanhan testamentin tekstissä (Jer. 8:4) Herra sanoo: ”Jos joku kompastuu, eikö hän nouse?” Vuorossa olevassa evankeliumitekstissä Jeesus päättää opetuksensa: ”Kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni.”

Laskiaisen sanoma siis tähtää ylös, korkealle, aina pelastushistorian päätepisteeseen. Sitä ennen, korotuksen ymmärtämiseksi, tarvitaan kuitenkin tietä alas, vielä alemmas kuin sinne, missä on maailman matalin paikka, Jordanin laakso ja Kuollutmeri.

Jo Vanhassa testamentissa, profetioissa Messiaasta, tämä laskeutumisen ja korottamisen jännitteinen vuorottelu näkyy. Tunnetuin pitkänperjantain profetia, Jes. 52:13–53:12, alkaa: ”Katso, minun palvelijani menestyy, hänestä tulee korkea, ylhäinen ja suuri.” Heti tämän perään seuraa Herran kärsivän palvelijan kuvaus, kertomus miehestä, jolla ei ollut vartta, ei kauneutta vaan joka oli ruhjottu ja piinattu ja joka lopulta syöstiin pois elävien maasta. Kaiken jälkeen Jumala antaa hänelle paikan suurten joukossa. Profetiassa vuorottelee näkökulma tosi Jumalaan ja tosi ihmiseen.

Uudessa testamentissa tämä jumalallisen alentumisen ja nousun salaisuus on ilmaistu kirkaasti Filippiäiskirjeen Kristus-hymnisä (Fil. 2:6–11): ”Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi... hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti. Sen tähden Jumala on korottanut hänet yli kaiken ja antanut hänelle nimen, kaikkia muita nimiä korkeamman. Jeesuksen nimeä kunnioittaen on kaikkien polvistuttava, kaikkien niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla.”

Päivän tekstissä Jeesus ilmaisee, että hänen seuraajiensa tie on samanlainen: ”Missä minä olen, siellä on minun palvelijani.” Jeesuksen pelastava työ maan alimmista paikoista alas tuonelaan ja sitten ylös taivaisiin oli kylläkin ainutkertainen. Sitä ei toisteta. Alentumiseen, nöyrytykseen, suostumiseen

omalle itselle kuolemiseen hän sen sijaan meitä kutsuu ja ohjaa. Välittömästi ennen tekstiämme Jeesus sanoo: ”Jos vehnänyjvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.”

Alentumisen ja alentumisen tie ei ole helppo. Se on suorastaan mahdoton, omassa varassa ja itse yrittäen. Jeesuksellekin edessä oleva *via dolorosa* oli järkyttävä, Getsemanessa verihien ja tuskien taival. Yhteys ylös, Isään, antoi hänelle voimia. Tätä Jumalan kolmiykysestä kumpuavaa vahvistusta tarvittiin erityisesti niinä hetkinä, jolloin Jeesuksella oli kiusaus luopua kutsumuksestaan.

Mitä Jeesus tarkoittaa, kun hän tekstissämme sanoo lopulta vetävänsä kaikki luokseen? Voisiko siitä tehdä johtopäätöstä kaikkien pelastumisesta? Sellaiseen Raamatun kokonaissanoma ei anna aihetta. Jeesuksen ristinkuolema ja ylösnousemus riistivät Paholaiselta omistusoikeuden ihmisiin. Syntiinlankeemuksessahan Jumalan vastustaja sai lujan otteen koko luomakunnasta. Nyt on Jeesuksen korotuksen ansiosta jokaiselle avattu tie synnin syytösvallasta vapauteen. Kaikki ihmiset, elävät ja kuolleet, kootaan kerran Kristuksen valtaistuimen eteen. Ne jotka ovat vapautuksen sanoman nöyryyden vastaanottaneet, hän silloin tunnustaa omikseen.

Reijo Huuskonen

Rovasti, SRO:n apulaisrehtori

”Tästä lähtien”

Matt. 16: 21-23

**1. paastonajan sunnuntai
(invocavit) 13.3.**

Jeesuksen kärsimystie kulki läpi Jordanin laakson, maan alimman paikan, ylös Jerusalemiin, korotettavaksi ristinpuuhun. Ne, jotka katsoisivat Ristiinnaulittuun etsien häneltä elämää, löytäisivät sen varmasti (4. Moos. 21:9). Pyhään kaupunkiin tultaisiin pian pystyttämään syntien sovituksen merkki, risti, joka jakaa ihmiskunnan kah-

teen joukkoon: niihin, jotka löytävät siitä elämänsä, ja niihin, jotka siihen ja Vapah-tajan vaatimattomuuteen loukkaantuvat. Pyhässä kaupungissa tultaisiin kohtaamaan myös tyhjän haudan ihme, kuoleman voit-tamisen sinetti. Vielä on kuitenkin matkaa näihin pyhiin hetkiin.

Juuri ennen puhetta kuolemistaan Jee-sus oli selvittänyt Pietarille valtakunnan sa-laisuutta ja omaa messiaanisuuttaan. Nyt al-koi tulevan sovituksen salaisuuden avaami-nen apostoleille laajemminkin. Pian tulisi ai-ka, jolloin ylkä otettaisiin heidän keskeltään. Hänen tiensä olisi kuitenkin toinen, kuin Pietari yhä vielä oli ajatellut. Jeesus alkoi nyt puhua asiasta ”avoimesti”, kuten Mar-kus sanoo (8:32). Tosin kaikelle kansalle tai hengellisille johtohenkilöille salaisuutta ei avattaisi vaan vasta opetuslapsille.

Johanneksen evankeliumin ensimmäi-nen jakso alkoi (4:17) toteamuksella: ”Täs-tä lähtien Jeesus julisti.” Tämä toinen jak-so alkaa sanoilla: ”Tästä lähtien Jeesus pu-huu kärsimyksistään.” Monissa vanhoissa käsikirjoituksissa esiintyy laajempi nimi *Jee-sus Kristus*. Evankeliumeissa kaksoisnimi-tys on vain muutaman kerran esillä. Vaik-kei nimitystä olisi alkuperäisessä käsikirjoi-tuksessa, se osoittaa, kuinka vakavasti jae 16:16 ymmärrettiin varhaisten kristittyjen keskuudessa. Nimi *Kristus* liittyy juuri edel-lä olleeseen Pietarin messiaistunnustukseen ja painottaa, ettei Jeesus ollut kuka tahansa uskonnollinen merkkihenkilö vaan ”elävän Jumalan Poika.” Markuksen evankeliumissa keskustelun kuvauksessa käytetään ilmaisua *Ihmisen Poika* (8:31).

Kerrotaan, että Jeesuksen ”oli mentävä” kohti Jerusalemiä ja kärsimystä. Hänen täy-tyi, oli välttämätöntä lähteä. Kyseessä oli ju-malallinen pakko. Jeesus tiesi hyvin, mikä häntä odotti. Hän viittasi puheellaan Joo-nan merkkiin, sillä niin kuin Joonas palasi elävien kirjoihin valaan vatsan syvyyksistä, nousisi hänkin kuolleista kolmantena päi-vänä. Tämä on käytetyn aikamuodon pe-rusteella varmasti toteutuvaa profetiaa. Ih-miset surmaisivat hänet, Jumala nostaisi hä-net kuolleista.

”Pois tuollaiset puheet!” Suunnilleen näin ilmaus ”Jumala varjelkoon!” vääntyisi

nykyihmisen suussa. Pietari alkoi huolehtia Jeesuksen kohtalosta kuin hoivaaja hoivat-tavasta. *Proslambanein* tarkoittaa ’hoivaami-sta’ tai ’luokseen ottamista’. On ilmeistä, että Pietarilta ristin tie on vielä peitossa, pu-humattakaan Jeesuksen syntien sovittami-sesta sietämättömän kärsimisen kautta. Jee-sus sanoo Pietarin estelystä kovat sanat, jot-ka varmasti hätkähdyttävät lukijaa ja kuu-lijaa: ”Väisty tieltäni, Saatana! Sinä tahdot saada minut lankeamaan.” **Bo Giertz** kuvaa nopeasti muuttunutta tilannetta:

”Äsken Pietaria sanottiin autuaaksi, nyt Jeesus sanoo: Mene pois, saatana. Äsken hän oli kallio, nyt hän on pahennukseksi, ’kompastuskivi’. Hänen äskeinen tunnus-tuksensa oli Jumalan hänelle ilmoittama. Nyt hänen ajatuksensa eivät ole Jumalan, vaan ihmisten ajatuksia. Ja tämä juuri on ratkaisevaa. Se valtuutus, joka virkaan liit-tyy, on Sanassa, sanomassa, uskollisuudes-sa sille, mitä Jumala on sanonut. Jos tämä vaihdetaan ihmisten ajatuksiin, olivatpa ne kuinka hyvää tarkoittavia tai rakastavia hy-vänsä, niin valtuutus lakkaa olemasta voi-massa. Silloin ei Jumala toimi. Päinvastoin – Jeesus sanoo sen hätkähdyttävän terävästi: silloin on toiminnassa saatana.”

Mielenkiintoista on, että Markus, ”Pie-tarin tulkki”, mainitsee ainoastaan Pietarin saaman ojennuksen, ei suuria lupauksia, jot-ka hänelle annettiin.

Henget tunteva Jeesus tunnisti Pietarin puheista ensin Isän äänen ja hetken kulut-tua Sielunvihollisen kuiskailun. Pietari oli vielä kovin ailahteleva, niin kuin taisi olla elämänsä loppuun saakka. Jeesuksen sanat: ”Sinun ajatuksesi eivät ole Jumalasta, vaan ihmisestä!” tarkoittivat, että Pietari ajatte-li jatkuvasti sitä, mikä on ihmisestä. Pietari oli kuullut Jeesuksen esittämiä selkeitä viit-tauksia Vanhaan testamenttiin ja Messiaan kärsimykseen. Raamatun sanoilla asioita oli avattu vastaansanomattomasti. Jeesus lau-sui kovat sanat Pietarille, koska Sanan to-distuksen kieltävä ääni voi olla vain Sielun-vihollisen, sillä juuri hän tahtoo tämän pe-rustan kieltää. Pietarin näennäinen suojele-vuus ja inhimillisuus olivatkin yllättäen Jee-sukselle asetettuja ansoja.

Ehkä mekin voimme kysyä, mitkä hyvät asiat tulevat tärkeimpien esteeksi. Missä asioissa tahdomme kristittyinä ja kirkkona olla rakastavia ja hyväksyviä ja samalla ymmärtämättömyyttämme estämme ihmisten tavoittamasta parasta, sielunsa autuutta? Sanan seuraaminen, toisin sanoen Jeesuksen seuraaminen, johtaa ajoittain tielle, joka sotii meidän mukavuudenhaluamme ja kansan syvien rivien ääntä vastaan. Seuraajan tie voi olla kivuliaskin, mutta meitä käsketään siitä huolimatta ottamaan riskimme ja seuramaan Jeesusta. Hän kulkee edellä ja avaa tien. Sen päästä löytyy lopullinen rauha.

Juha Vähäsarja
Pastori, Suomen Raamattuopiston rehtori

Rukous ja usko

Mark. 9:17-29

2. paastonajan sunnuntai (reminiscere) 20.3.

Hyvän ja pahan käsitteistä ja siitä, miten ne ilmentävät todellisuutta siihen kuuluvina, ei ole mahdollista luopua. Toki ne on yritetty selittää pelkiksi ihmisielen luomuksiksi, jo yhtä lailla gnostilaisuudessa varhaiskirkon aikana kuin postmodernissa filosofiassa omana aikanamme. Käytännössä emme kuitenkaan kykene elämään, ikään kuin hyvän ja pahan välillä ei olisi eroa. Elämästä tulee tällöin mahdotonta.

Jollei tästä erosta pidetä kiinni, evankeliumin julistaminen voidaan myös lopettaa. Peruslähtökohtahan Uudessa testamentissa on, että koko maailma – langenneena todellisuutena – on pahan vallassa, eikä tämä paha ole vain kasvotonta tai maailmansäistä, vaan sen juuret ulottuvat näkymättömään todellisuuteen saakka. Pahan takana on persoonallinen Jumalan vastustajan todellisuus, vaikkemme voi vetää suoralta kädeltä yhtäläisyysmerkkiä maailmassa kohdatun pahuuden ja Saatanan välille kuin harvoin. Lankeemuksen kirouksen todellisuuden näemme maailmassa kuitenkin jat-

kuvasti. Juuri syntiinlankeemus on perusta Saatanan vallalle ihmisiin. Evankeliumi on hyvä sanoma, koska se kertoo tämän vallan kukistamisesta ja voittamisesta. Jumalan valta tuntuu tosin pahuuden täyttämässä ja sitomassa maailmassa usein heikolta ja epätodelliselta. Jumalan valtakunta ei ole vielä kaikki kaikessa.

Pahuuden todellisuus on kuitenkin kohdattu ja voitettu. Johanneksen mukaan Jeesus tuli maailmaan tekemään tyhjäksi Paholaisen teot (1. Joh. 3:8). Tämä kuuluu irrottamattomasti siihen hyvään sanomaan, jota Jeesus tuli julistamaan saattaakseen ihmiset siitä osallisiksi. Se sisältyy Jeesuksen omaan ohjelmanjulistukseen (Mark. 1:15). Jumalan valtakunta on tullut hänessä keskellemme. Se on läsnä hänessä. Hänen opetuksensa ja tekonsa ovat tuon valtakunnan todelliseksi tekemistä tässä maailmassa, ihmisten elämässä. Sen läsnäolo Jeesuksessa merkitsee pahuuden todellisuuden kohtaamista ja murtamista eri muodoissaan – olipa kyseessä sitten sairaus, synnin tuottama eristetty asema ja yhteisön ulkopuolelle joutuminen, elämän perussuhteiden särkyminen, sidonnaisuus eri asioihin niin, ettei Jumala saa hänelle kuuluvaa paikkaa elämässä, kuolema, tai kuten tässä, pahan hengen läsnäolo ja vaikutus ihmisen elämässä.

Evankeliumiteksti kertoo tällaisesta Jumalan valtakunnan ja pahan vallan kohtaamisesta. Persoonallisen Pahan todellisuus voi tunkeutua ihmisen elämään tuhoisalla tavalla. Oma kulttuurimme on ollut pitkään kristinuskon vaikutuspiirissä, emmekä käytännössä kohtaa pahojen henkien vaikutusta niin kouriintuntuvasti, kuin tässä tekstissä kuvataan. Sen johdosta ei kuitenkaan kannata käydä muokkaamaan kerrottua paremmin omaan kulttuuriimme, sen naturalistiseen maailmankuvaan sopivaksi. Uudessa testamentissaan tehdään ero elimellisen sairauden ja riivaustilan välillä silloinkin, kun ulkoisesti katsoen näillä ei näyttäisi olevan eroa. Kaikkia erikoisia ilmiöitä ei muutta mutkitta pidetä pahuuden henkivaltojen työnä.

Vaikka riivaustilassa olevaa ihmistä emme olisi kohdanneetkaan, monilla on kuitenkin omakohtaista kokemusta persoonal-

lisen Pahan läsnäolosta ja vaikutuksesta. Joka etsii ja lähestyy pimeyden valtaa, sitä pimeys puolestaan lähestyy. Kyse ei ole vilkkaasta mielikuvituksesta vaan pahuuden todellisuudesta. Näkymätöntä todellisuutta emme kuitenkaan voi hallita näyttääksemme tai todistaaksemme sen läsnäolon. Siksi sen olemassaoloa ei kuitenkaan ole syytä kiistää. Meillä tämä todellisuus on kätkeytymppää kuin vaikkapa monilla lähetyskentillä, missä kristillisen uskon pitkää vaikutushistoriaa ei ole. Siellä Uuden testamentin opetus seurakunnan ja kristityn taistelusta henkivaltoja vastaan saa konkreettisia muotoja. Näistä on monia luotettavia silminnäkökuvauksia. Uuden testamentin maailmankuva ja sen kertomat asiat eivät ole vanhentuneita vaan totta.

Pimeyden valtoja vastaan ei auta käydä omassa voimassa. Opetuslapset yrittivät sitä, ja lopputulos oli masentava. Jeesuksen nimessä on kuitenkin edelleenkin voima ja turva. Joka huutaa häntä avuksi, saa myös avun ja vapauden. Silloin pahuuden valta ja vaikutus murtuvat, sillä Jeesus on voittaja. Siksi myös jokaisen Jeesuksen oman, joka tässä maailmassa joutuu taistelemaan Jumalan valtakunnan edustajana pahuuden valtaa vastaan, on tarpeen olla rukouksen välityksellä lähellä Jeesusta. Voima voittoon näissä kamppailuissa ei tule meistä vaan häneltä, joka haluaa olla omiensa kanssa, käyttää heitä palveluksen työssään ja varustaa siihen.

Ilkka Ryttilahti

Pastori, SROS:n Uudenmaan aluejohtaja

Marianpäivä on Kristus-juhla, kuin kevään liverrys

Luuk. 1:39-45

Marian ilmestyspäivä 27.3.

”Marian ilmestyspäivä on kuin keväinen leivon liverrys, joka kertoo hengellisestä kevästä.” Näihin **Oscar Krookin** sanoihin on

helppo yhtyä. Keskellä paastonaikaa Marian ilmestyspäivä on ilon ja kiitoksen päivä, Kristus-juhla.

Marialla oli erityinen syy tavata Elisabetia. Hän oli saanut taivaasta enkeli Gabrielin välityksellä poikkeuksellisen sanoman: ”Sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinä annat hänelle nimen Jeesus. Hän on oleva suuri, häntä kutsutaan Korkeimman Pojaksi.”

Maria ihmetteli, kuinka tämä voi tapahtua. Sikiäminen Pyhästä Hengestä on Jumalan suuri salaisuus. Marian ilmestyspäivä ei ole vain pilkahdus keskellä paastonaikaa vaan liittyy uskomme koko sanomaan. Kristuksesta on kysymys, Jumalan ihmiseksi tulemisesta.

Saatuaan enkelin viestin Maria lähti Juudean vuoriseudulla olevaan kaupunkiin Sakariaan ja Elisabetin taloon. Tapa, jolla Elisabet otti nuoren Marian vastaan, on puhutteleva: ”Kun Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, hypähti lapsi hänen kohdussaan, ja hän täyttyi Pyhällä Hengellä.” ”Lapsi hypähti riemusta kohdussani.” Ihmeellinen toinen toisensa tuntemus, näiden kahden äidin tapaaminen! Siinä oli selittämätöntä iloa siitä, mitä oli tulossa.

Äidit tietävät, miltä tuntuu odottaa lasta, tuntee lapsen liikkeet, tuntee odotusaikana pelkoa tai masennusta, välillä taas selittämätöntä iloa ja riemua. Uusi elämä on tulossa. Luoja, meitä ihmisiä suurempi, tekee ihmeitä. Ihminen saa olla väylänä Jumalan rakkaudelle.

Merkittävämpää kuin lapsen liikkeet kohdussa oli kuitenkin Elisabetin sana: ”Siunattu olet sinä, naisista siunatuin, ja sinun kohtusi hedelmä. Kuinka minä saan sen kunnian, että minun Herrani äiti tulee minun luokseni!”

Maria oli nuori palvelustyttö. Silti Elisabet piti suurena kunniana saada vastaanottaa Maria taloonsa. Hän ylisti Mariaa siunatuksi vaimojen joukossa. Miksi Maria korotetaan näin korkealle? Emme me kehota rukoilemaan Mariaa välittäjänä, mutta tahdomme yhdessä vanhan kristikunnan kanssa ja tunnustuskirjojemme mukaisesti sanoa, että Maria on Jumalan äiti. Luterilainen tunnustuskirjamme sanoo: ”Me uskom-

me, opetamme ja tunnustamme, että Mariassa ei sinnyt eikä hänestä syntynyt pelkkää ihmistä, vaan Jumalan todellinen Poika.”

Valitettavasti maallistumisen keskellä Jumalan sanasta vieraantumisen takia usein ei tunnusteta Marian synnyttäneen Jumalan Poikaa eikä hyväksytä neitseestäsyntymistä. Järkeen luottaen sitä tutkitaan irrallisena yksityiskohtana. Me uskomme, että ikuinen Jumala on todella kerran lähettänyt Poikansa maailmaan, että meillä on Vaapahtaja synneistä, että Jeesus on tosi ihminen ja tosi Jumala.

Marian ilmestyspäivä viittaa Kristukseen. Se on alku, kevään liverrys, jota seuraa täysi kesä, Herramme elämäntehtävä maan päällä. Sen tien päässä on ristinpuu. Miksi? Jotta me saisimme syntimme anteeksi. Jotta kaikki ihmiset lunastettaisiin Kristuksen kalliilla verellä. Sen Jeesus on tehnyt. ”Kristuksen veressä meillä on lunastus, rikkomustemme anteeksianto” (Ef.1:7).

Emmekö nähdessämme kaiken sen hyvän, mitä Jumala tekee, laulaisi Marian tavoin: ”Voimallinen on tehnyt minulle suuria, minun sieluni ylistää Herran suuruutta, minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Vaapahtajastani!”

Elisabet lausui Pyhän Hengen täyttämänä: ”Autuas sinä, joka uskoit!” Tästä syystä Mariaa ylistetään autuaaksi: hän uskoi tai vaasta lähetetyn sanan. Ei ollut helppo uskoa sellaista viestiä, joka oli vastoin luontoa ja yhteiskunnan järjestystä. Marian täytyi myös pelätä, mitä Joosef sen jälkeen tekee ja mitä ihmiset sanovat. Mutta Maria luotti siihen, mitä Jumala teki ja mitä Jumala oli sanonut.

Maria on meillekin uskon ja kuuliaisuuden esikuva. Jääkäämme Jumalan sanan varaan. Se kestää. Sana kirkastaa Kristuksen. Kevään liverrys kuuluu. Armo soi sydämessämme. Saamme iloita autuudesta.

Seppo Suokunnas

TT, Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian dosentti, Hakunilan seurakunnan eläkkeellä oleva kappalainen

Aikakauskirja uskon ja ajattelun avuksi 38. vuosikerta

Ilmestyy:

kuudesti vuodessa

Julkaisijat:

Suomen Evankelisuterilainen Opiskeli-

ja- ja Koululaislähetys ry (OPKO)

Suomen Raamattuopiston Säätiö (SROS)

Suomen teologinen instituutti ry (STI)

Vastaava päätoimittaja 2011–2013:

Raimo Mäkelä, raimo.makela@kotiportti.fi
050 910 9058

Toinen päätoimittaja 2011–2013:

Timo Eskola, timo.eskola@teolinst.fi, (09) 668 9550

Toimitussihteeri:

Paula Eskola, paula.eskola@sro.fi, (09) 5123 9157

Toimitus 2001–2013:

Juha Ahvio, juha.ahvio@elisanat.fi

Ville Kettunen, vkettu@gmail.com

Jukka Norvanto, jukka@norvanto.fi

Leif Nummela, leif.nummela@uusitie.com

Olli-Pekka Vainio, olli-pekka.vainio@helsinki.fi

Juha Vähäsarja, juha.vahasarja@sro.fi

Neuvottelukunta 2011–2013:

Puheenjohtaja: Keijo Rainerma, Juha Auvinen, Leif Erikson, Ruth Franzén, Salli Hakala, Markku Iho-
nen, Tapani Innanen, Timo Junkkaala, Samme-
li Juntunen, Ilmari Karimies, Alekski Kuokkanen, Jus-
si Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Hen-
rik Perret, Timo Pokki, Tapio Puolimatka, Erki-
ki Ranta, Timo Rämä, Niilo Räsänen, Matti Sarto-
nen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Aku Visala

Toimituksen osoite:

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja:

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu:

PL 15, 02701 Kauniainen, (09)5123 9152/

Sirpa Mäkelä, sirpa.makela@sro.fi

Tilauhinnat 2010:

Opiskelijatilaus 19 €/vuosi, kestotilaus 27 €/vuosi,
määräaikaistilaus 32 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu: 232 mm (kork.) x170 mm (lev.) 250 euroa

½ sivu: vaaka 98 mm (kork.) x 124 mm (lev.) 140 eu-

roa, pysty 196 mm (kork) x 60 mm (lev.) 140 euroa

muut: 0,80 eur/pmm, palstaleveys 60 mm

Hintoihin lisätään alv. (22%).

Ilmoitusten vastaanotto:

perusta@sro.fi, (09) 5123 9157

Aikakauslehtien liiton jäsen

ISSN 0355-7111

Forssan kirjapaino Oy, Forssa